

Stange kommune
PB 214
2336 STANGE

E-post:
post@stange.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

20.12.2024

Høringsuttalelse, områderegulering for Viksjordet, Tangen, Stange kommune, PLAN-24/00061

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø- og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlag, Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget.

Jordvernalliansen viser til brev av 28. oktober angående offentlig ettersyn av områdereguleringsplan for Viksjordet på Tangen i Stange kommune, med høringsfrist 13. desember. Vi er innvilget utsatt høringsfrist til 20. desember.

Formålet med områdereguleringsplanen er å legge til rette for bygging av anslagsvis 300 nye boenheter og mulighet for etablering av en dagligvarebutikk innenfor planområdet. Området omfatter 100 dekar dyrka mark.

Jordvernalliansen er svært opprørt over at kommunedirektøren i planforslaget legger opp til nedbygging av 100 dekar dyrka mark, klassifisert som god og svært god matjord av NIBIO. Men dette føyer seg dessverre inn i rekken av Stange kommunes svært lemfeldige omgang med kommunens matjordressurser. Stange har i perioden 2006 – 2023 omdisponert omlag 1.500 dekar dyrka mark, og dette gjør kommunen til en av landets verste kommuner på jordvern. Vi synes kommunedirektøren i sin begrunnelse for planforslaget gjør svært svake vurderinger om betydningen av dyrka mark. Det vises konsekvent til tidligere vedtatte planer, hvor det påstås at hensynet til jordvern er vurdert opp mot andre retningslinjer for arealplanlegging, med særlig vekt på fortetting rundt kollektiv-knutepunkt. Vi er enig med kommunedirektøren i at tilrettelegging for vekst på Tangen og andre knutepunkter langs jernbanen på det sentrale Østlandet vil bidra til å avlaste et presset boligmarked i Oslo-området. Men hvis denne avlastningen skal foregå på dyrka mark, kan den like gjerne gjøres i mer sentrale strøk på Østlandet enn på Tangen.

Vi er selvsagt kjent med at kommunestyret gjorde vedtak i kommunedelplanen (KDP) for Tangen i 2014, og senere i kommuneplanens arealdel i 2019 og ved revidering av denne i 2023, om at den dyrka marka i planområdet avsettes til boligbebyggelse. Jordvernalliansen vil likevel minne om at det har skjedd svært mye i forhold til jordvern i løpet av de siste åra, noe som ser ut til å ha gått kommunedirektøren hus forbi.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet til at maksimalt 3.000 dekar dyrket mark skal omdisponeres årlig. Deretter ble en ny nasjonal jordvernstrategi vedtatt i Stortinget våren 2023, hvor det nye målet for årlig omdisponering skal ned til 2.000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned betydelig de neste årene. Derfor må norske kommuner nå la være å legge boligområder og næringsarealer på dyrket mark. Uten en tydelig politikk på dette området, vil det ikke være mulig å nå Stortingets nye jordvernmål. Vi vil minne om at matjord er en knapphetsressurs, og at kun 3 prosent av Norges landareal er dyrket mark.

Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av jordvernstrategien. Den kraftige innstramningen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftmål.
- I felles brev fra Landbruks- og Matdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet 23. mars 2022 oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark. I senere brev fra regjeringen i 2023 oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å tilbakeføre til LNF-område.

Utparsellering av dyrka mark til eneboligtomter må etter ovennevnte være et avslutta kapittel i Norge, og dermed også på Tangen. Det er åpenbart mulig å finne alternative arealer for boligbygging i akseptabel avstand fra Tangen sentrum. Kombinert med å anlegge arealbesparende løsninger for gang- og sykkelvei til den nye jernbanestasjonen, vil dette gi en utbygging av Tangen som er positiv også for jordvernet.

Jordvernalliansen har ved flere anledninger de siste åra etterlyst framdrift for utbygging av tettstedet Tangen, først og fremst for å avlaste presset mot matjorda andre steder i Stange kommune (les: Ottestad). Det er opplagt at ny togstasjon på Tangen, med kort avstand til Gardermoen og Oslo sørover, og Hamar nordover må utnyttes langt bedre enn Stange kommune hittil har evnet. Vi mener imidlertid det blir helt

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

feil at denne utviklingen skal skje på dyrka mark. Vår klare oppfatning er at Tangen har flust med utbyggingsområder og -muligheter UTEN å ta av verdifull dyrket mark. Rundt dagens Tangen sentrum ligger områder med skog- og berggrunn, som er velegnet for utbygging. Dette har Jordvernalliansen i Innlandet pekt på også tidligere. Kommunedelplanen har lagt opp til utbygging i Vikslia, men etter vår oppfatning kan det bygges langt flere boliger her enn det reguleringsplanen for det området legger opp til. Det bør derfor stilles krav om langt større tetthet av boliger her. Det er også store muligheter for fortetting i og rundt dagens sentrum av Tangen. Ved å ta i bruk utbyggingsområder her, kan en unngå å ta av dyrka mark.

Jordvernalliansen vil avslutningsvis sterkt oppfordre Stanges politikere til å avvise planforslaget fra kommunedirektøren. En slik utbygging på Tangen vil være fullstendig i utakt med nasjonale jordvernmål, og vil befeste Stange sin posisjon som en av landets verste kommuner på jordvern.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr	Odd Erik Kokkin	Stephan Viehmann	Lars Arne Mjørland
Innlandet Bondelag	LO i Innlandet	Naturvernforbundet i Innlandet	Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET